

Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering. Se mottakerliste nedenfor.

Vår dato: 20.02.2025

Vår ref.: 201104255-67 Oppgis ved henvendelse

Deres ref.:

NVE gir tillatelse til søknad om planendring og forlenget byggefrist for Aldselva kraftverk i Samnanger kommune, Vestland fylke

Sammendrag

Hva søker Aldal Kraft AS om?

Aldal Kraft AS har søkt om forlenget byggefrist for Aldselva kraftverk, og samtidig å endre planene. De nye planene innebærer en mindre damkonstruksjon ved inntaket, at kraftstasjonen legges i fjell og mindre behov for permanente veier, og vil samlet føre til færre inngrep enn det konsesjonsgitte tiltaket. Det vil være behov for et noe større område til massedeponi enn ved det konsesjonsgitte tiltaket.

Det er ikke søkt om endringer av installert effekt, kraftproduksjon, slukeevne eller reguleringshøyder.

Hva mener høringspartene om tiltaket?

NVE mottok seks høringsuttalelser. De fleste er positive til at inngrepene blir færre, men Samnanger kommune, Statsforvalteren, fylkeskommunen og Samnanger Næringsforum er opptatt av at planendringen ikke skal medføre ytterligere belastning på naturmiljøet. Vestland fylkeskommune mener området rundt Fitjvatnet er svært viktig for det lokale friluftslivet, og mener at det ikke bør gis forlenget byggefrist på grunnlag av dette. Grunneier Tom Nilsen er bekymret for hvilken påvirkning reguleringen vil ha på vannstanden i Fitjvatnet.

Hva gir NVE tillatelse til?

Forlenget byggefrist

NVE gir tillatelse til forlenget byggefrist for Aldselva kraftverk. I medhold av vannressursloven §§ 27 og 19 annet ledd, og vassdragsreguleringslovens § 15, forlenges byggefristen til 2.5.2026.

Planendring

NVE gir tillatelse til å bygge Aldalselva kraftverk med de endringer som er beskrevet i søknaden om planendring. Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår.

Hvorfor gir NVE tillatelse?

Forlenget byggefrist

NVE kan ikke se at det foreligger ny informasjon som tilsier at søknaden om forlenget byggefrist for Aldalselva kraftverk bør avslås.

Planendring

NVE har vurdert relevante temaer som har kommet opp i høringsrunden og som vi mener kan bli berørt av planendringen, herunder friluftslivsinteresser, naturmiljø, vannstandsendringer i Fitjvatnet, drikkevannsforsyning og massedeponi.

Vår konklusjon er at planendringen ikke vil påvirke allmenne interesser på en slik måte at konsesjon ikke kan gis. Vi mener at denne løsningen har færre ulemper enn det konsesjonsgitte tiltaket.

Søknad

NVE har mottatt to søknader tilknyttet Aldalselva kraftverk. Det er en søknad om forlenget byggefrist og en søknad om planendring.

Forlengelse av byggefrist

NVE mottok den 29.3.2021 en søknad fra Aldal Kraft AS om forlenget byggefrist for Aldalselva kraftverk. De ber om utsatt frist som følge av manglende nettilgang.

NVE ga konsesjon til Aldalselva kraftverk den 2.5.2016. Det følger av vannressursloven §§ 27 og 19 annet ledd og vassdragsreguleringsloven § 15 at konsesjonen faller bort dersom man ikke er i gang med å bygge innen fem år fra konsesjonen ble gitt. NVE kan forlenge fristen med inntil fem nye år.

En søknad om forlenget byggefrist innebærer ikke at det blir gjort en ny samlet vurdering av fordeler og ulemper ved tiltaket, slik det ble gjort i behandlingen av den opprinnelige konsesjonssøknaden. I saksbehandlingen skal NVE bare vurdere om det har oppstått *nye* eller *endrede* forhold siden konsesjonstidspunktet. Dersom det kommer fram ny vesentlig informasjon, kan NVE avslå en søknad om forlenget byggefrist. Et sentralt moment i vurderingen vil være om det kan settes nye vilkår som kan avbøte ulempene. Etablert forvaltningspraksis, understøttet av forarbeidene til vannressursloven og den reviderte vassdragsreguleringsloven, tilsier likevel at det har vært forutsatt at det skal praktiseres lempelighet ved fristforlengelser.

Planendring

NVE mottok søknad om planendring fra Aldal Kraft AS den 11.1.2023. Nedenfor er en oppsummering av søknaden. Hele søknaden finnes på sakens nettside hos NVE, www.nve.no/6713/V.

Aldal Kraft AS søker om å endre plassering av inntak og kraftstasjon. I den opprinnelige konsesjonssøknaden var det planlagt en stor dam ved utløpet av Fitjvatnet. Aldal Kraft AS er noe bekymret for å skade vannforsyningen til Samnanger kommune ved boring av overføringstunnelen fra dammen. I tillegg ville konsesjonsgitt dam blitt større enn opprinnelig planlagt. De foreslår derfor en enklere løsning med en friskeiltunnel direkte inn i Fitjvatnet. Når det gjelder kraftstasjonen, har grunneieren motsatt seg den konsesjonsgitte plasseringen på hans tomt. Styret i Aldal Kraft AS foreslår derfor å plassere stasjonen i fjell. En kraftstasjon i fjell vil gi færre terrenginngrep i kraftstasjonsområdet, men det vil medføre mer sprengstein enn det konsesjonsgitte tiltaket. I etterkant av høringen sendte Aldal Kraft AS inn noen presiseringer av behovet for permanent vei og bruken av eksisterende tursti i inntaksområdet.

Om søker

Aldal Kraft AS er et heleid privat aksjeselskap som er stiftet av grunneiere og fallrettighetshaverne i Aldalselva.

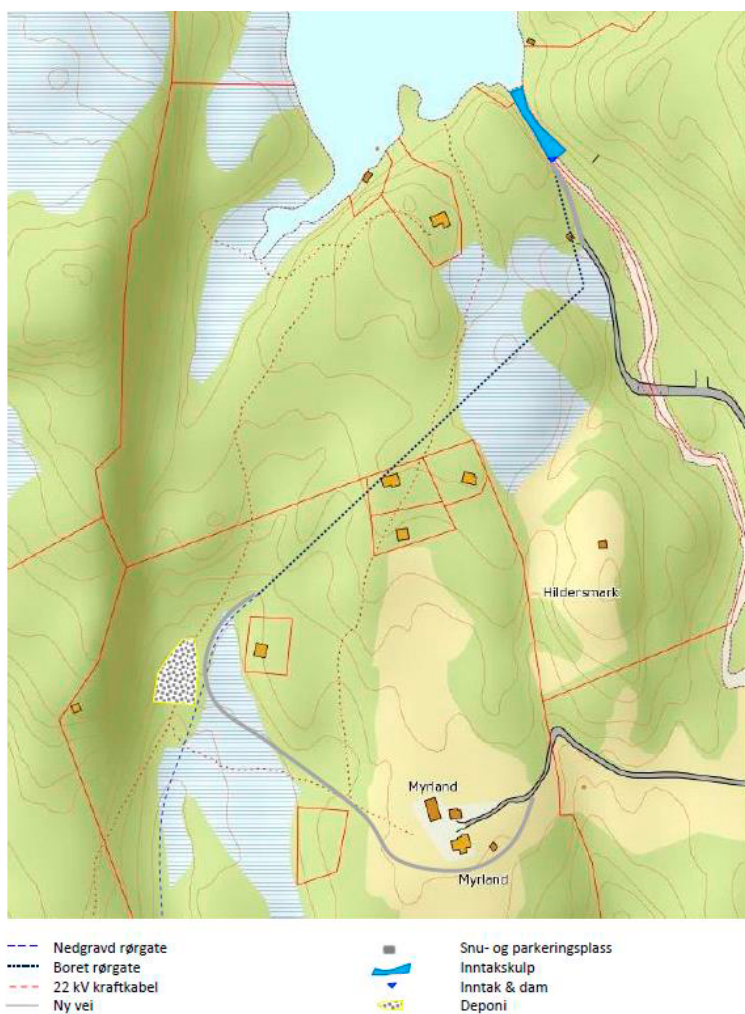
Beskrivelse av omsøkt planendring

Det søkes nå om endringer ved inntaket, kraftstasjonen, rørgate og veitraseer. Søknaden innebærer ingen endringer av installert effekt, slukeevne eller reguleringshøyder.

Kart som viser de nye plasseringene av inntak, dam, kraftstasjon, veier, tunneler og deponi er publisert **Error! Hyperlink reference not valid.**sakens nettside: www.nve.no/6713/V. Oversiktskart over konsesjonsgitt og omsøkt inntak (figur 1 og 2), kraftstasjon (figur 3 og 4) og omsøkt deponi (figur 5) er også vist under.

Inntaket

I den opprinnelige konsesjonen var inntaket planlagt å ligge ca. 50 meter nedstrøms utløpet i Fitjavatnet, hvor elveløpet går i et trangt gjel med fast berg på begge sider. I søknaden ble det forespeilet en dam som var 15 meter lang og 6 meter høy, men nyere beregninger viste at den trolig ville blitt opp mot 20 meter lang og minst 10 meter høy. Fra inntaket skulle det bores en 300 meter lang tunnel som gikk over i en nedgravd rørgate, som vist i figur 1.

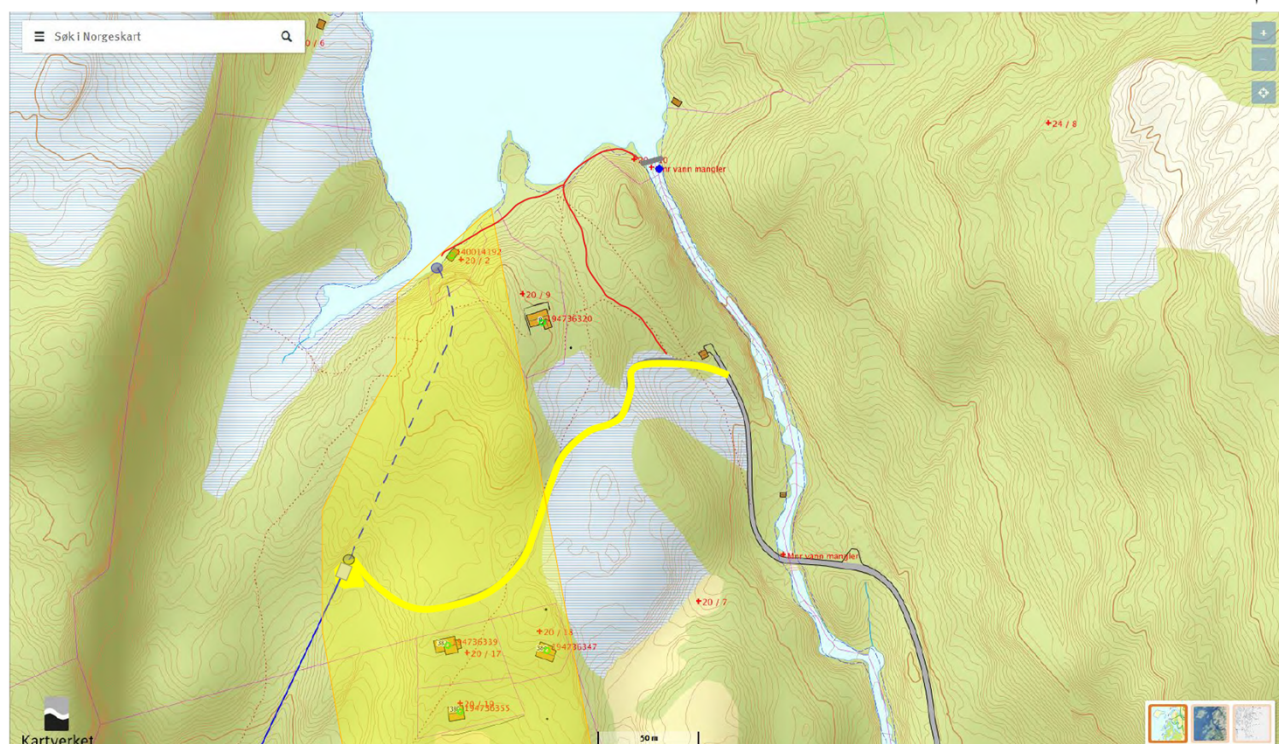

Figur 1: Oversiktskart over det konsesjonsgitte inntaksområdet. Kilde: Aldal Kraft AS

Planendringen innebærer at inntaket vil bli flyttet lenger vest i sørenden av Fitjavatnet, hvor det etableres en friskeiltunnel direkte inn i innsjøen. Denne løsningen gir ifølge Aldal Kraft AS færre inngrep, ettersom det vil være tilstrekkelig med en terskel ved utløpet som er ca. 1 meter høy og 10 til 12 meter lang. Ettersom koblingspunktet mellom inntakstunnelen og rørgata er flyttet lengre opp, kan Aldal Kraft anlegge en kortere permanent vei. Den permanente veien vil reduseres med ca. 100 meter. Tunnelmassene fra sprengningen vil bli brukt som omfyllingsmasser rundt rørene. Dette vil redusere behovet for tungtransport langs veien opp til Fitjavatnet. Ifølge søker minsker faren for at vannforsyningen til Samnanger kommune vil bli påvirket med den nye løsningen. Figur 2 viser inntaksområdet med planendringen.

Aldalselva Kraftverk - Vedlegg 3b - Dam & inntak rev_0-A3L--.doc

Kartverket
Anleggsdel: Dam og inntak

Område med Mylonittgneis

Eiendomsgrenser	Lagerplass, riggplass, massetak & deponi 1)	Inntak tjernet og rørgate
Eksisterende veier	Arealbegrensning	Demning
Eksisterende 22 kV linje	Ny vei og snuplass	Ventilhus
Ny 22 kV nettkopling linje/kabel	Tunnel årstrase	Kraftstasjon / 22 kV kiosk

Klient:	Aldalselva Kraft AS	Skala:	Se angitt skala på kartet med 50 m
Anlegg:	Aldalselva Kraftverk	Dato/sign.:	2023-01-11 / ES
Tegning:	Arealbruksplan - kraftstasjonsområde	Rev.:	0
Detalj:	Detaljtegning av anleggsdel	Firma:	Soffenlund

Figur 2: Oversiktskart over det nye inntaksområdet ved Fitjavatnet. Gul linje: ny vei til koblingsområde mellom inntakstunnel og rørgate. Rød linje: midlertidig anleggsvei (inntegnet av NVE). Kilde: Aldal Kraft AS

Kraftstasjonen

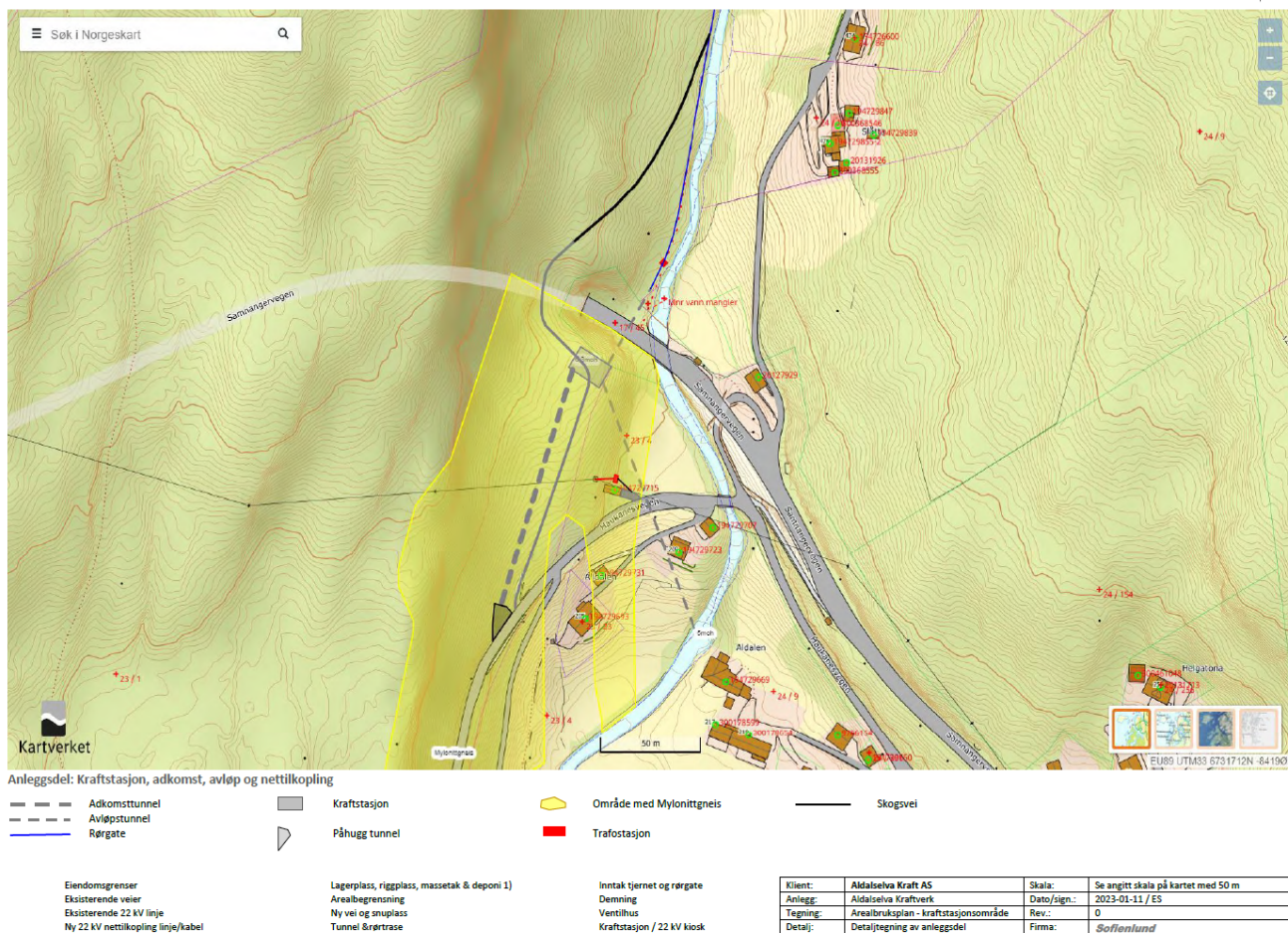
Kraftstasjonen skal nå legges i fjell, i stedet for i dagen på kote 5. Geologiske undersøkelser viser at området består av myolittisk gneis. Det er en solid bergart som egner seg godt til å plassere kraftstasjonen i. Det må etableres tre tunneler i forbindelse med kraftstasjonen. De er beskrevet under punktet om rørgate/tunnel.

Figur 3 nedenfor viser den konsesjonsgitte planløsningen for kraftstasjonsområdet med kraftstasjon i dagen, mens figur 4 viser omsøkt endring.

- - - Nedgravd rørgate
- Kraftstasjon
- - - 22 kV kraftkabel
- Ny vei
- ▭ Snu- og parkeringsplass
- ▴ Deponi

Figur 3: Oversiktskart over det konsesjonsgitte kraftstasjonsområdet. Kilde: Aldal Kraft AS

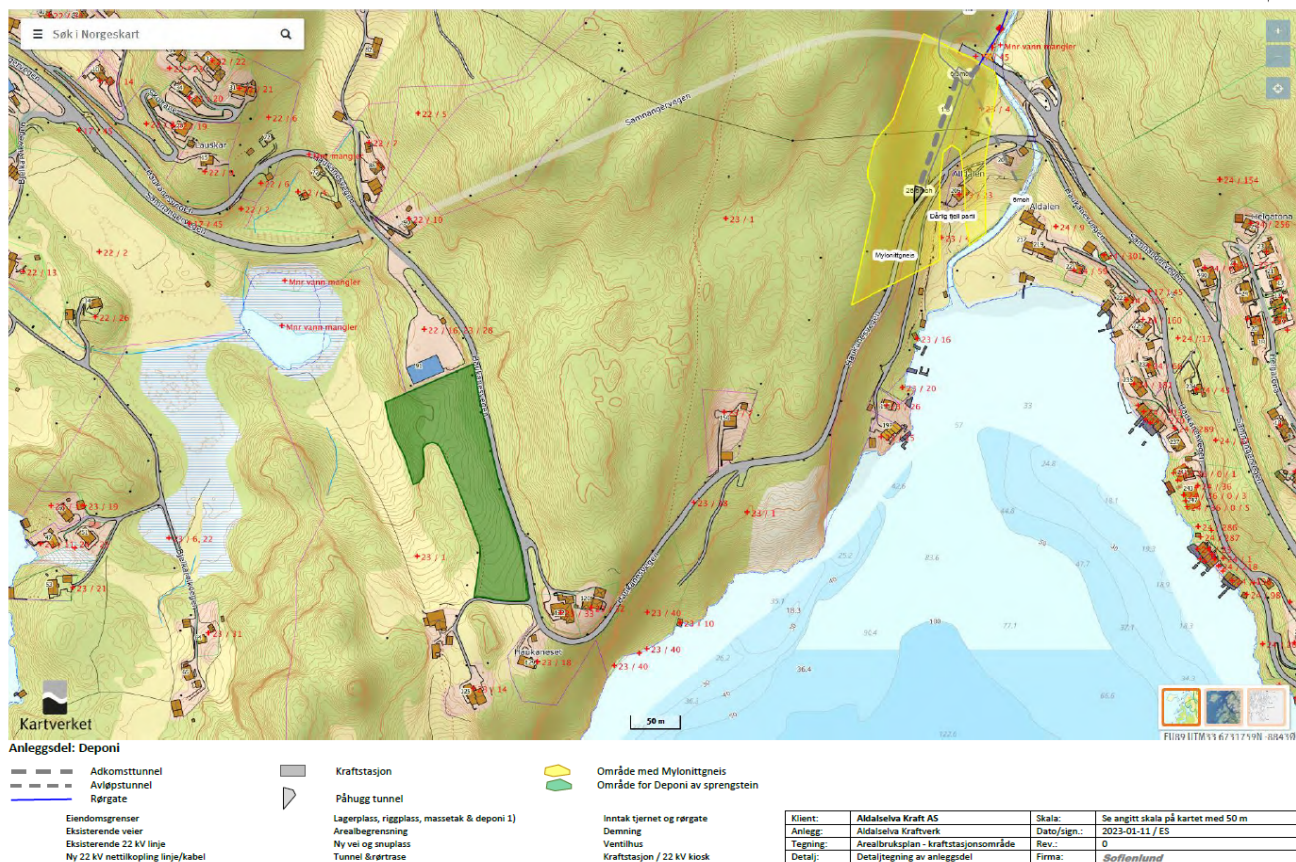

Figur 4: Oversiktskart over det nye kraftstasjonsområdet. Svart linje: forsterket skogsvei på ca. 120 m. Gult skravert: område med mylonittisk gneis. Grå firkant: kraftstasjon i fjell. Grå trekant: påhugg til inngangstunnel ved Haukanesveien. Striplete linjer: tunneler. Kilde: Aldal Kraft AS

Massedeponi

I den opprinnelige konsesjonen var det kun planlagt et midlertidig massetak ved inntaksområdet. Planendringen med plassering av kraftstasjonen i fjell medfører betydelig mer steinmasser som må håndteres. Noe av dette kan benyttes til omfyllingsmasser i nedre del av rørgata, resten må deponeres. Deponistørrelsen er beregnet til å være på ca. 11 500 m³.

Aldal Kraft AS planlegger å benytte John Haukenes sin eiendom til deponiet. John Haukenes er også daglig leder av Aldal Kraft AS. Figur 5 viser hvor det nye deponiområdet for steinmassene er planlagt.

Figur 5: Oversiktskart over deponiområdet og utløpet til Aldalselva i Samnangerfjorden. Kilde: Aldal Kraft AS

Rørgate/tunnel

Fra inntaket planlegges det en tunnel med et areal på 16 m² og lengde på ca. 150 meter. Søker ønsker å benytte sprengmassene fra tunnelen til omfyllingsmasser i øvre del av rørgata, noe som medfører mindre behov for transport av masser til området. Planendringen innebærer en reduksjon av tunnel på ca. 70 meter ved inntaksområdet.

Det vil være behov for tre tunneler i kraftstasjonsområdet. En adkomsttunnel fra Haukanesvegen på ca. 115 meter, en ca. 125 meter lang avløpstunnel fra kraftstasjonen til Aldalselva, med utløp på samme sted som i opprinnelig konsesjon. I tillegg er det behov for en ca. 50 meter lang tunnel/sjakt for å binde sammen kraftstasjonen med rørgata.

Rørgata vil fortsatt være nedgravd mesteparten av strekningen, men endringen reduserer lengden med ca. 160 meter.

Veier

Planendringen medfører at den permanente veien ved inntaket blir ca. 100 meter kortere. Det vil være behov for ca. 225 meter med midlertidig adkomst til inntakstunnelen og til terskeldammen ved utløpet av Fitjvatnet. Det planlegges å forsterke eksisterende tursti for å benytte den som midlertidig anleggsvei. Aldal Kraft AS foreslår å enten tilbakeføre turstien til dagens standard etter anleggsfasen, eller beholde den som en forsterket turvei hvis grunneierne og kommunen ønsker det. De opplyser også at de trolig vil ha behov for å ha ATV tilgang for fremtidig vedlikehold av inntaket og terskeldammen.

Ved kraftstasjonsområdet fjernes behovet for å lage en ca. 190 meter permanent vei på dyrka mark ved Aldalselva i Aldal, ettersom kraftstasjonen flyttes inn i fjell. For å komme til rørgatetraseen, vil de forsterke og forlenge en skogsvei fra Haukanesvegen nedenfor påhogg for adkomsttunnelen til kraftstasjon i fjell. Veien forlenges med ca. 120 m.

Høring

NVE vurderte at saken ikke var så omfattende at det var nødvendig med ny kunngjøring og bred offentlig høring. Søknad om forlenget byggefrist og planendringen ble derfor sendt samlet på høring til partene som hadde uttalt seg i den opprinnelige konsesjonssaken.

Sakene ble sendt på høring 1.6.2023, med frist for uttalelse 18.8.2023. NVE mottok seks uttalelser.

Vi har oppsummert høringsuttalelsene, alle uttalelsene ligger i sin helhet på sakens nettside: www.nve.no/6713/V. Der ligger også søkers kommentarer til høringsuttalelsene.

Relevante kommentarer fra søker til høringsuttalelsene er gjengitt under NVEs vurdering.

Samnanger kommune uttalte i brev av 28.8.2023 at de vurderer planendringen som mindre omfattende enn den opprinnelige konsesjonssøknaden. Justeringen av inntakets plassering er en forbedring med mindre naturinngrep. En enkel terskel i utløpet som er ca. 1 meter høy og 10-12 meter lang reduserer faren for dambrudd.

Samnanger kommune viser til Statsforvalteren i Vestland sitt krav om at naturmiljøkartleggingen må gjennomføres etter gjeldende krav til metodikk, og at utbygger må søke om tillatelse etter forurensningsloven. De viser også til Vestland fylkeskommune sin uttalelse, som påpeker at undersøkelsesplikten etter kulturminneloven må oppfylles før tiltak iverksettes.

Området som blir berørt er kartlagt som et viktig friluftsområde. Samnanger kommune og Samnanger næringsforum understreker viktigheten av å opprettholde en minstevannføring på 30 l/s og kommunen oppfordrer søker til å gjennomføre de beste tekniske løsningene for naturmiljøet og friluftslivet. For utvidelsen av skogsveien på 120 meter, anbefaler de at veien tilbakeføres til en ATV-vei når mulig for å ivareta vegetasjonen.

Statsforvalteren i Vestland uttalte i brev av 14.8.2023 at de oppfatter at planendringen reduserer inngrepene sammenlignet med det opprinnelige prosjektet. De har ingen merknader til endringen. Naturmiljøutredningen fra 2011 bør vurderes om den fortsatt holder mål etter dagens standarder. De minner om at tiltakshaver må søke Statsforvalteren om tillatelse etter forurensningsloven. Stein- og jordmasser skal håndteres i tråd med Miljødirektoratets veileder M-1243, og betongavfall skal håndteres i henhold til avfallsforskriften.

Vestland fylkeskommune har i brev av 17.8.2023 delt uttalelsen inn i tre temaer: næring og klima, kulturminner og friluftsliv.

For næring og klima mener de at planendringen vil gi bedre massebalanse i prosjektet, noe som vil redusere behovet for massetransport i øvre del av tiltaksområdet. De merker seg at planendringen er positiv for noen områder med dyrka mark.

For kulturminner viser de til tidligere uttalelser til den opprinnelige søknaden, og minner om undersøkingsplikten etter § 9 i kulturminneloven. De ber også om å få tilsendt detaljert plankart for å vurdere kostnadsoverslag for arkeologisk registrering.

Når det gjelder friluftsliv bemerker de at Aldselva og Fitjavatnet ikke er utbygd i dag, og at det er viktige friluftsområder med mange turstier og høy bruk. De viser til en kartlegging fra 2018 som gir området stor verdi som nærturterreng og middels verdi for regionale og nasjonale brukere. De mener at tiltaket fortsatt vil påvirke friluftinteressene negativt, selv om endringene reduserer inngrepene noe. Nordre del av Fitjavatnet er en del av et sammenhengende inngrepsfritt naturområde, og en reguleringshøyde på mer enn en meter vil redusere dette området. Redusert vannføring i elva vil endre livsmiljøet for arter og forringe friluftsopplevelsen. Tidligere rapporter har vurdert området til middels verdi for friluftsliv, men fylkeskommunen mener nyere kartlegging viser større regional bruk. De påpeker også at nærturterreng er viktig for folkehelse og livskvalitet. På grunnlag av dette mener fylkeskommunen at forlenget byggefrist ikke bør gis.

Mattilsynet skriver i brev av 29.6.2023 at Fitjavatnet i dag er drikkevannskilden til innbyggerne i Tysse-Ådland. De oppfatter at planendringen medfører at det er mindre risiko for å påvirke vannforsyningen, men skriver at de ikke kan gjøre en risikovurdering av tiltaket. De påpeker at Samnanger kommune, som eier vannverket, har ansvar for å sikre sine interesser, og Mattilsynet forventer godt samarbeid mellom partene. De avslutter med å minne om at det omsøkte tiltaket ikke må påvirke drikkevannsforsyningen.

Samnanger Næringsforum skriver i brev av 26.8.2023 at de opprettholder sine kommentarer fra 2012, spesielt angående eventuelle negative miljøkonsekvenser av å regulere Fitjavatnet, både av hensyn til drikkevann og friluftsliv. Området rundt Fitjavatnet er mye brukt til friluftaktiviteter, som har økt etter bygging av en ny vei. De ber om at disse spørsmålene vurderes, selv om uttak av vann til kraftverk sannsynligvis ikke vil påvirke drikkevannskvaliteten.

De forstår det slik at reguleringen av Fitjavatnet ligger innenfor dagens egenreguleringsnivå, og at en utbygging ikke vil føre til nye neddemte eller tørrlagte områder. Det planlegges en dam i elveløpet, som de mener må bygges slik at den ikke påvirker egenreguleringsnivået i vannet.

De ber om at det etableres utstyr slik at minstevannføringen kan kontrolleres til enhver tid. De har ingen kommentarer til endring av kraftstasjonsplassering eller endringene knyttet til rørgaten.

Tom Nilsen uttaler i brev av 24.9.2023 at han som grunneier ved Fitjavatnet er bekymret for vannstandsendringene utbyggingen vil medføre. Han har tidligere bedt om å få påvist i terrenget hvor HRV og LRV vil være, og gjentar dette kravet. Han ønsker også å få vite hvordan den planlagte dammen vil påvirke vannstanden og reguleringshøydene.

NVEs vurdering

Her vil NVE vurdere ulike forhold ved planendringen og søknaden om forlenget byggefrist. I vår vurdering har vi fokusert på eventuell ny informasjon som har kommet fram etter vi ga konsesjon i 2016. Vi har også fokusert på fordelene og ulempene som planendringen eventuelt vil medføre utover det som allerede har blitt vurdert ved behandling av den opprinnelige konsesjonssøknaden. Vi viser ellers til vurderingene i «Bakgrunn for vedtak» fra 2016. Den er tilgjengelig på sakens nettside: www.nve.no/6713/V.

Kunnskapsgrunnlaget

Statsforvalteren i Vestland og Samnanger kommune bemerker i sine høringsuttalelser at konsekvensutredningen er fra 2011, og ber om at det blir vurdert om den er tilstrekkelig etter dagens standard. Aldal Kraft AS mener kartleggingen av naturmiljøet som ble foretatt i forbindelse med den opprinnelige konsesjonssøknaden holder mål etter dagens standarder.

Vurderingene som er gjort i planendringssøknaden baserer seg på KU fra 2011, og det er ikke foretatt noen nye biologiske og akvatiske undersøkelser i etterkant. Søker har undersøkt berggrunnen hvor det er planlagt inngrep som ikke var aktuelle i den opprinnelige søknaden.

Konsekvensutredningen fra 2011 ble gjort av NNI (Norsk Natur Informasjon) og fulgte den tids standard når det gjaldt metodikk. Noen av metodene for undersøkelser har endret seg siden 2011, men det viktigste skillet skjedde i 2009. Konsekvensutredninger utført etter 2009 hadde flere krav som gjør at de i stor grad holder mål etter dagens standard, men NVE tar en individuell vurdering av hver sak. I tillegg sjekker NVE om det er gjort nye registreringer av arter eller naturtyper i aktuelle databaser.

Planendringen, med unntak av massedeponiet, ligger i sin helhet innenfor det opprinnelige influensområdet som ble kartlagt i 2011. NVE har vurdert konsekvensutredningen fra 2011 og anser rapporten som tilstrekkelige for å gjøre en vurdering av både byggefristforlengelsen og planendringen. Vi har også sjekket oppdatert informasjon i flere offentlige databaser som Vannmiljø, Vann-Nett, Artskart og Naturbase for det berørte området. Søkene i databasene ble foretatt siste gang 9.12.2024.

Området som er planlagt til massedeponi ble utredet av Eviny i 2012 i forbindelse med en søknad om ombygging av Frøland kraftverk. Den gang ble området ansett som velegnet som massedeponi, og et betraktelig større areal skulle benyttes. Størrelsen på deponiet var planlagt å være ca. tre ganger større enn det som er behovet nå. NVE anser dermed ikke at det er behov for ytterligere kartlegging av området.

NVE mener dette, samt NVEs samlede erfaring med tilsvarende saker, danner et kunnskapsgrunnlag som er godt nok til å kunne ta stilling til planendringen og byggefristutsettelsen. Eventuelle nye utredninger vil etter NVEs vurdering ikke være avgjørende for vår beslutning i saken. Samlet sett mener NVE at kunnskapsgrunnlaget i saken er godt nok, jamfør naturmangfoldloven § 8.

Naturmangfold

Alle myndighetsinstanser som forvalter natur, eller som fattet beslutninger som har virkninger for naturen, plikter etter naturmangfoldloven § 7 å vurdere planlagte tiltak opp mot naturmangfoldlovens relevante paragrafer. I NVEs vurdering av søknaden om planendring for Aldalselva kraftverk legger vi til grunn prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 samt forvaltningsmålene i naturmangfoldloven §§ 4 og 5.

NVE har sett på påvirkningen fra Aldalselva kraftverk med omsøkte planendring i sammenheng med andre påvirkninger på naturtypene, artene og økosystemet. Mesteparten av influensområdet bærer preg av menneskelig påvirkning. Det er kun i nordenden av Fitjvatnet at området fremstår som urørt.

Samnanger kommune ber også om at skogsbilveien som skal utbedres, tilbakeføres til en ATV-vei for å ivareta vegetasjonen. Aldal Kraft AS skriver i sine kommentarer at de ikke er enige med kommunen om at skogsbilveien skal tilbakeføres som ATV-vei. De mener den må være en permanent vei med tilsvarende standard som dagens skogsvei, på grunn av nødvendig vedlikehold ved tunnelinntaket. Her mener NVE at søker misforstår hvilken vei kommunen mener. Vår vurdering er at kommunen mener skogsbilveien nede ved kraftstasjonsområdet. Ifølge planendringssøknaden må veien forlenges for å gi tilgang til rørgatetraseen i utbyggingsfasen. NVE forstår behovet for å forsterke veien, men traséen blir liggende i en bratt åsside som vil være godt synlig fra fylkesveien. NVE ber om at inngrepet begrenses så godt det lar seg gjøre når det gjelder fjerning av vegetasjon, både med tanke på naturmiljøet og landskapet i området. Hvis det er grunnlag for ha tilgang til rørgatetraseen når utbyggingen er ferdig, mener NVE at den ikke behøver å tilbakeføres til ATV-vei. Hvis det ikke er behov for veien for fremtidig vedlikehold, kan den tilbakeføres til ATV-vei. Dette kan avgjøres i detaljplanen.

Fylkeskommunen ser det som positivt at steinmassene fra tunnelen kan brukes lokalt, noe som betyr mindre belastning på naturen under byggingen. NVE er enige med fylkeskommunen at det er positivt at løsmasser kan benyttes lokalt. Vi forutsetter at Aldal Kraft AS i så stor grad som mulig begrenser inngrepene, og tilbakefører områdene med lokal vegetasjon der hvor det ikke er permanente inngrep. Aldal Kraft AS kommenterer generelt at de forstår viktigheten av naturmiljøet, og vil følge de bestemmelsene som konsesjonen gir.

Det er ikke registrert noen nye rødlistede arter eller naturtyper i influensområdet etter at konsesjonen ble gitt. Bygging av Aldalselva kraftverk med den omsøkte planendringen vil etter NVEs mening ikke medføre en større påvirkning av leveområdene enn det konsesjonsgitte tiltaket, og vil ikke være i konflikt med forvaltningsmålet for naturtyper og økosystemer gitt i naturmangfoldloven § 4 eller forvaltningsmålet for arter i naturmangfoldloven § 5 gitt avbøtende tiltak.

Den samlede belastning på økosystemet og naturmangfoldet er blitt vurdert, jamfør naturmangfoldloven § 10. Den samlede belastningen anses ikke som så stor at den blir avgjørende for om planendringen skal godkjennes eller om det skal gis forlenget byggefrist. Endringene som er omsøkt, vil etter NVE sitt syn ikke gi økt samlet belastning utover det som allerede er konsesjongitt.

Avbøtende tiltak og utformingen av tiltaket vil spesifiseres nærmere i våre merknader til vilkår dersom det blir gitt tillatelse til planendringen. Tiltakshaver vil da være den som bærer kostnadene av tiltakene, i tråd med naturmangfoldloven §§ 11-12.

Friluftsliv

Samnanger kommune, Statsforvalteren, fylkeskommunen og Samnanger Næringsforum er bekymret for hvilke konsekvenser planendringen vil bety for friluftslivet i området. De påpeker at det blir færre inngrep med den nye løsningen, men understreker viktigheten av å opprettholde kravet på 30 l/s med minstevannføring.

Særlig fylkeskommunen mener at hensynet til friluftslivet må vektlegges, og viser til at deler av området rundt Fitjavatnet i dag ikke er utbygd og har stor verdi for det lokale friluftslivet. De trekker også fram turområdene langs elveløpet som viktige. På bakgrunn av dette mener fylkeskommunen at forlenget byggefrist ikke bør gis.

Aldal Kraft AS er enige i at området rundt Fitjavatnet er viktig, men påpeker at den omsøkte reguleringen ligger innenfor dagens naturlige egenregulering og ikke vil påvirke friluftsopplevelsen ved Fitjavatnet. De er uenige i fylkeskommunens vurdering av verdien for friluftslivet langs elveløpet. Søker mener dette området nå bærer preg av å være lite i bruk, og at folk flest bruker veien opp til Fitjavatnet. Aldal Kraft AS skriver videre at de vil følge de bestemmelser som er satt i konsesjonen om minstevannføring. De bemerker også at planendringen vil medføre færre inngrep.

NVE ser at planendringen vil føre til færre inngrep, både ved inntaket og ved kraftstasjonsområdet, noe vi mener er positivt for friluftslivet. Damkonstruksjonen vil være mindre fremtredende i landskapet med den nye løsningen og vil virke mindre skjemmende når man kommer opp til Fitjavatnet. Ettersom mange bruker veien opp til Fitjavatnet som innfallsport til området, er det en stor fordel at dammen nå blir mindre.

Vi merker oss at fylkeskommunen mener at friluftslivet i området er av en slik karakter at det ikke bør gis forlenget byggefrist. NVE er enige i at området er viktig for det lokale friluftslivet, men vi mener opplevelsen av landskapet i liten grad vil endre seg ved en utbygging. Aldal Kraft AS har fått konsesjon til å regulere Fitjavatnet med 1,1 meter, noe som ligger innenfor sjøens egenreguleringshøyde. Vi anser derfor at opplevelsen av området ikke vil bli særlig påvirket. NVE mener det ikke foreligger noen nye forhold som tilsier at forlenget byggefrist ikke kan gis.

Vannstanden i Fitjavatnet

Grunneier Tom Nilsen er bekymret over hvordan den nye dammen vil påvirke vannstanden. Han har eiendom rett ved vannet og frykter at reguleringen vil føre til høyere vannstand enn ved uregulerte forhold. Han har også bedt om å få påvist hvor HRV og LRV blir i terrenget. Samnanger Næringsforum bemerker at den nye damløsningen må bygges slik at den ikke påvirker vannstanden negativt.

Aldal Kraft AS er tydelige på at planendringen ikke vil påvirke reguleringen av Fitjavatnet. De skriver videre at gjennomsnittlig vannstand, som de har målt siden konsesjon ble gitt, ligger på 335,11 moh. Dette er innenfor den omsøkte reguleringshøyden. Høyeste

vannstand ble i 2017 målt til å være 336,51 moh., noe som er 0,50 meter over omsøkt HVR. Dette tilsvarer en 15 års flom i vassdraget. Den laveste vannstanden ble målt i juli i 2018 til 334,64 moh., noe som er ca. 0,30 meter under LRV. Sommeren 2018 var den tørreste i området på 100 år.

Når det gjelder endelig HRV og LRV viser søker til at i konsesjonen kan de endelige tallene justeres noe i detaljplanen. Hensikten med dette er å best kunne tilpasse HRV/LRV til strandsonen rundt Fitjvatnet. De kommenterer også at den nye damløsningen vil gi et bredere utløp enn dagens naturlige utløp, noe som vil redusere flomhøydene.

NVE er enige med Aldal Kraft AS at planendringene ikke vil påvirke vannstanden i Fitjvatnet i negativ grad. Vi mener den nye damløsningen vil være en bedring med hensyn til å gjøre flomtoppene mindre, og det vil også være enklere å holde en høyere vannstand i tørre perioder.

NVE merker seg at grunneier Tom Nilsen er bekymret for hvordan vannstanden vil påvirke eiendommen sin. Det er riktig slik Aldal Kraft AS skriver at endelig HRV og LRV kan justeres noe i detaljplanen. Vi minner om at regulerings høyden ikke kan endres, men detaljplanen vil kunne sette de endelige grensene slik at de blir best mulig tilpasset de lokale forholdene. Vi har i vurderingen lagt til grunn at vannet kan reguleres med totalt 1,1 meter, med 0,9 meter opp fra normalvannstanden. Vi har også merket oss at Aldal Kraft AS i vanlig drift skal holde vannstanden noe under HRV for å kunne fange opp mindre flommer.

Drikkevannsforsyningen

Mattilsynet og Samnanger Næringsforum trekker frem viktigheten av å ta hensyn til drikkevannsforsyningen. Begge partene påpeker at de ikke tror en utbygging vil påvirke drikkevannsforsyningen. Mattilsynet trekker også frem at de forutsetter at Samnanger kommune, som har ansvaret for drikkevannet, samarbeider godt med utbygger om dette temaet.

Søker minner om at inntaket til drikkevannet ligger på 17 meters dyp, ca. 200 meter fra den planlagte frspeiltunnelen. De mener derfor det er liten risiko for at utbyggingen vil påvirke drikkevannet. I tillegg vil den nye plasseringen av inntakstunnelen medføre at den ikke vil krysse over vannledningen til vannforsyningen.

NVE kan ikke se at det er noen særlig risiko for at de nye planene vil påvirke drikkevannsforsyningen negativt, og vi ser det som positivt at den nye inntakstunnelen ikke vil krysse vannledningen. Som vi påpekte i vår vurdering av den opprinnelige konsesjonssøknaden, så vil det være i byggefasen det eventuelt kan være utfordringer i form av sedimenter i vannet. I driftsfasen vil ikke dette være en aktuell problemstilling og forholdene for drikkevannsforsyningen vil være som i dag. Aldal Kraft AS må uansett tilrettelegge utbyggingen slik at drikkevannsforsyningen ikke blir påvirket.

Vi forutsetter at Aldal Kraft AS tar nødvendige hensyn og har tett dialog med Samnanger kommune om temaet.

Massedeponi

I forbindelse med planendringen, er det estimert mer masser enn for det konsesjonsgitte tiltaket. Det er ingen av høringsuttalelsene som motsetter seg det nye massedeponiet, men Statsforvalteren i Vestland minner om at stein- og jordmasser skal håndteres etter Miljødirektoratets veileder M-1243.

Søker skriver i planendringssøknaden at det er behov for et massedeponi på ca. 11 500 m³ med sprengstein og at dette kan plasseres på jordbruksareal på eiendommen til John Haukenes, som også er daglig leder i Aldal Kraft AS. Planen er å tilbakeføre deponiet slik at det fortsatt kan benyttes til jordbruksareal, og benytte de nye massene til å gi bedre jordsmonn og drenering. I dag er det varierende kvalitet på jordsmonnet og utfordringer med drenering.

Vi mener at massedeponiet i liten grad vil prege landskapet når det er tilbakeført til jordbruksareal. Det vil riktignok være noe skjemmende for landskapet under utbyggingsfasen.

NVE merker seg også at eier av eiendommen hvor deponiet skal plasseres, er positiv til løsningen og mener at dette vil bedre både jordmonnet og dreneringen av jordbruksarealet. Området har også tidligere vært utredet som plassering bruk av et betraktelig større massedeponi. Det ble da vurdert at plasseringen ville fungere bra som massedeponi.

NVE forutsetter at Aldal Kraft AS tilpasser deponiområdet best mulig til landskapet rundt, og at tilbakeføringen til jordbruksareal skjer uten unødvendig opphold etter byggestart.

Vannforskriften

Ny aktivitet eller nye inngrep skal vurderes etter vannforskriften § 12. Den omsøkte utbyggingen/inngrepet vil berøre vannforekomstene Fitjavatnet og Aldalselva.

De omsøkte endringene medfører ikke ytterligere påvirkning på vannforekomstene. Det har heller ikke kommet ny informasjon som tilsier at påvirkningen vil øke. Vannforskriften § 12 kommer derfor ikke til anvendelse i denne saken.

Oppsummering

Forlenget byggefrist

I vurderingen av søknad om forlenget byggefrist har det vært viktig å få fram om det har oppstått nye eller endrede forhold siden konsesjonstidspunktet. Vi kan ikke se at det foreligger ny vesentlig informasjon som tilsier at søknaden om forlenget byggefrist bør avslås.

Planendringen

Planendringen gjelder endring av fysisk plassering og tekniske løsninger. Den innebærer ingen endringer av installert effekt, slukeevne, produksjon eller reguleringshøyder. Det er heller ingen endringer av de avbøtende tiltakene som ble satt i den opprinnelige konsesjonen.

NVE vurderer det slik at planendringen vil gjøre utbyggingen bedre enn den opprinnelig var planlagt. Damløsningen vil gi et mindre inngrep i inntaksområdet, kraftstasjonen i fjell medfører at strandlinjen ned mot Samnangerfjorden vil være som i dag.

Argumentene for å gi konsesjon i 2016 var at utbyggingen ville gi fornybar og regulerbar kraft, med en relativ stor andel vinterproduksjon. I tillegg mente vi at inngrepene var nokså skånsomme og kunne aksepteres med avbøtende tiltak. Vi fastholder at det er flere fordeler enn ulemper med tiltaket og ser på planendringen som en ytterligere forbedring av prosjektet.

For øvrig viser vi til våre vurderinger gjort i Bakgrunn for vedtak fra 2016, av temaer som ikke er omtalt i denne planendringen.

NVEs vedtak

Forlenget byggefrist

NVE kan ikke se at det foreligger ny informasjon som tilsier at søknaden om forlenget byggefrist for Aldalselva kraftverk bør avslås. I medhold av vannressursloven §§ 27 og 19 annet ledd, samt vassdragsreguleringsloven § 15, forlenges byggefristen med inntil fem år, til 2.5.2026.

Planendringen

Etter en helhetsvurdering av planendringssøknaden og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene ved planendringen er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser, slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir Aldal Kraft AS tillatelse etter vannressursloven § 8 til bygging av Aldalselva kraftverk med de vilkår som ble gitt i konsesjon av 2.5.2016 og etter de planendringene som er omsøkt.

Dette vedtaket gjelder kun tillatelse etter vannressursloven.

Merknader til konsesjonsvilkårene som gjelder endringer

Her har vi satt opp hvilke forutsetninger vi legger til grunn på de endringene planendringen vil medføre.

Post 2 – Bortfall av konsesjon

I konsesjonen av 2.5.2016 fremgår det at konsesjonen faller bort hvis byggearbeider ikke er startet opp innen fem år etter at konsesjonen er gitt, dvs. 2.5.2021. NVE kan forlenge fristen med inntil fem år. Aldal Kraft AS søkte om utsatt frist for oppstart av byggearbeid den 29.3.2021, som er innenfor fristen.

NVE behandler søknaden om utsatt byggefrist samtidig med planendringen. I medhold av vannressursloven §§ 27 og 19 annet ledd, samt vassdragsreguleringsloven § 15, forlenges byggefristen med inntil fem år, til 2.5.2026. Denne kan ikke forlenges ytterligere.

Post 4 – Godkjenning av planer, landskapsmessige forhold, tilsyn mv.

Tabellen nedenfor angir rammene som ligger til grunn for konsesjonen. NVE presiserer at alle føringer og krav som er nevnt i tabellen gjelder. Vi har valgt å sette inn tabellen som fulgte den opprinnelige konsesjonen, endringene som gjelder som følge av planendringen står i kursiv.

NVE har gitt konsesjon med følgende forutsetninger:

Inntak	<p>Inntaksdammen skal plasseres i tråd med det som er oppgitt av søker i <i>planendringen</i> om justert inntaksplassering, men nøyaktig plassering kan justeres ved detaljplan. Inntaket skal bygges slik at det blir minst mulig synlig i landskapet. Inntaksdammen må heller ikke forverre dagens flomforhold i Fitjavatnet.</p> <p>Teknisk løsning for dokumentasjon av slipp av minstevannføring skal godkjennes av NVE.</p>
Vannvei	<p>Rørgata skal gå i tunnel <i>de første 150 meterne</i> fra inntaket, og deretter i nedgravd rørgate til kraftstasjonen. Dette kan ikke endres ved detaljplan bortsett fra ev. justeringer ved overgangen mellom tunnel og nedgravd rørgate.</p> <p>Plasseringen av tunnel og øvre del av nedgravd rørgate skal være slik den er beskrevet i <i>planendringen</i> om justering av inntaksplassering og øvre del av rørgata. Plassering av resterende rørgate skal være slik som beskrevet i søknaden.</p> <p>Under anleggsperioden må det påses at det unngås å skade områder utenom der rørgata skal plasseres.</p>

	<p>Traseen skal gjøres så smal som mulig.</p> <p>Forekomster av ask, alm og barlind skal merkes på forhånd av en biolog.</p> <p><i>De tunneler som kreves som følge av kraftstasjon i fjell, skal plasseres som beskrevet i planendringen. Små justeringer kan tillates ved detaljplan.</i></p>
Kraftstasjon	<p>Kraftstasjonen skal plasseres i fjell i tråd med det som er oppgitt i <i>planendringen</i>.</p> <p>Under bygging av kraftstasjonen skal det tas hensyn til at det foregår i et boligområde.</p> <p>Utløpskanalen må munne ut i elva ovenfor anadrom strekning.</p> <p>Det skal bygges en omløpsventil med kapasitet på minimum 50 % av maksimal slukeevne jf. merknader til post 1. Det må legges fram dokumentasjon til NVEs miljøtilsyn på at omløpsventilen fungerer etter hensikten før anlegget kan settes i drift.</p>
Største slukeevne	Søknaden oppgir 2,007 m ³ /s.
Minste driftsvannføring	Søknaden oppgir 0,020 m ³ /s.
Installert effekt	Søknaden oppgir en maksimal effekt på 5,5 MW. Nøyaktig installert effekt kan justeres ved detaljplan.
Antall turbiner/turbintype	Søknaden oppgir 1 Peltonturbin. Turbintype kan justeres ved detaljplan.
Vei	Midlertidige og permanente veier skal bygges i tråd med det som er oppgitt i <i>planendringen</i> . <i>Det må tas en vurdering av om skogsbilveien inn til rørgata nede ved kraftstasjonsområdet, skal tilbakeføres til ATV-vei, eller om den skal beholdes som omsøkt i planendringen.</i>
Annet	<p>Det må påses at vannforsyningsinteressene ikke blir negativt berørt.</p> <p>Anleggsarbeidet skal gjennomføres på en slik måte at skadelig partikkelavrenning til elva unngås. Dette er særlig viktig i gytesesongen for laks og sjørret.</p>

Vedtaket kan påklages

Vedtaket kan klages på, se opplysninger om rett til å klage på siste side.

Med hilsen

Ylva Bencze Rørå
fagleder

Finn Roar Halvorsrud
Overingeniør

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner

Mottakerliste:

Aldal Kraft AS
JOHN HAUKENES

Kopimottakerliste:

Samnanger Næringsforum - Knut Bjørnås
Tom Nilsen
SAMNANGER KOMMUNE
EINAR SOFIENLUND
Mattilsynet - Distriktskontoret Bergen og Omland
STATSFORVALTAREN I VESTLAND
VESTLAND FYLKESKOMMUNE

Orientering om rett til å klage

Frist for å klage	Fristen for å klage på vedtaket er 3 uker fra den dagen vedtaket kom frem til deg. Hvis vedtaket ikke har kommet frem til deg, starter fristen å løpe fra den dagen du fikk eller burde ha fått kjennskap til vedtaket. Det er tilstrekkelig at du postlegger klagen før fristen løper ut. Klagen kan ikke behandles dersom det har gått mer enn 1 år siden NVE fattet vedtaket
Du kan få begrunnelsen for vedtaket	Hvis du har fått et vedtak uten begrunnelse, kan du be NVE om å få en begrunnelse. Du må be om begrunnelsen før klagefristen løper ut.
Hva skal med i klagen?	Klagen bør være skriftlig. I klagen må du: <ul style="list-style-type: none">• Skrive hvilket vedtak du klager på.• Skrive hvilket resultat du ønsker.• Opplyse om du klager innenfor fristen.• Undertegne klagen. Hvis du bruker en fullmektig, kan fullmektigen undertegne klagen. I tillegg bør du begrunne klagen. Dette betyr at du bør forklare hvorfor du mener vedtaket er feil.
Du kan få se dokumentene i saken	Du har rett til å se dokumentene i saken, med mindre dokumentene er unntatt offentlighet. Du kan henvende deg til NVE for å få innsyn i saken.
Vilkår for å gå til domstolene	Hvis du mener vedtaket er ugyldig, kan du gå til søksmål. Du kan bare gå til søksmål dersom du har klaget på NVEs vedtak, og klagen er avgjort av Energidepartementet (ED) som overordnet forvaltningsorgan. Du kan likevel gå til søksmål dersom det har gått 6 måneder siden du sendte klagen, og det ikke skyldes forsømmelse fra din side at klagen ikke er avgjort.
Sakskostnader	Dersom NVE eller ED endrer vedtaket til din fordel, kan du søke om å få dekket vesentlige og nødvendige kostnader. Du må søke om dette innen 3 uker etter at klagevedtaket kom frem til deg.
Hvem kan klage på vedtaket?	Hvis du er part i saken, kan du klage på vedtaket. Du kan også klage på vedtaket hvis du har rettslig klageinteresse i saken.
Hvor skal du sende klagen?	Du må adressere klagen til ED, men sende den til NVE. NVEs -epostadresse er nve@nve.no . NVE vurderer om vedtaket skal endres. Dersom NVE ikke endrer vedtaket, vil vi sende klagen til ED.

Denne forklaringen er basert på forvaltningslovens regler i §§ 11, 18, 19, 24, 27 b, 28, 29, 31, 32 og 36.